

НАКАЗАНАТА ГОРДЕЛИВКА

Превод от английски: Емилия Стаматова, 1996

chitanka.info

Живял едно време крал Мирослав. Той много искал да се ожени. Разгласили волята му надлъж и шир по света и скоро кралят получил картини с образите на непознати принцеси и княгини. Сред тях имало и една чудна хубавица. Когато крал Мирослав я зърнал, той от пръв поглед се влюбил в нея и не искал да погледне никоя друга. Повикал в замъка художници, наредил им да го нарисуват, за да може да изпрати лика си на любимата и да я помоли да му стане жена.

Художниците се събрали и кралят рекъл:

— Прославени майстори, повиках ви, защото искам всеки от вас да ме нарисува. Не искам обаче да ме рисувате по-красив отколкото съм, по-скоро ще съм по-доволен, ако образът ми на картината е по-грознат.

— Но защо трябва да те правим по-красив, кралю? — рекли художниците. — Ние ще се радваме, ако четките ни просто отговарят на действителността.

Художниците бързо се заловили за работа и след няколко часа първите портрети били готови. Кралят ги огледал, за да подбере това, което най-добре ще подхожда за случая.

— Аз, милостиви кралю, мисля, — започнал един придворен, — че твоето лице превъзхожда портретите, но един от тях ми се струва, че доста прилича на теб.

— Не исках да изглеждам добре. Мисля, че принцесата няма да има нещо против, ако открие, че съм по-красив от колкото на портрета.

Затова той избрал картината, която най-малко му харесала. Сложил я в златна рамка и я изпратил по най-знатния си придворен с голяма свита и дарове за бащата на красивата принцеса, като го молел да му даде дъщеря си.

С неописуемо нетърпение кралят очаквал завръщането на пратеника. След седмица се върнали всички, но били натъжени и разгневени, така че краля Мирослав не очаквал и да чуе нещо добро от устата им.

— Кралю наш — започнал пратеникът, когато стигнали до краля, — нечувана обида претърпяхме и се боим да ти разкажем всичко.

— Казвай всичко по-бързо.

— Кралят ни посрещна любезно и гостоприемно, целият замък се зарадва, че искаш ръката на принцеса Красомила. На следващия ден се поклонихме и пред принцесата. Тя горделиво погледна твоя портрет

и ни го върна с думите: „Кралят, който е нарисуван тук, не е подходящ дори да ми завърже обувките!“.

Ние пламнахме от срам, но старият крал помоли да премълчим пред теб истинската причина, каза, че ще се опита да уговори дъщеря си да се съгласи. Обаче ние решихме, че подобна принцеса не може да бъде кралица на нашите поданици и предпочетохме да си тръгнем, без да губим време.

— Правилно сте постъпили, доволен съм от решението ви. За останалото ще се погрижа сам — отвърнал кралят, но лицето му пламтяло от гняв срещу горделивата принцеса. Той дълго премислял какво да направи, но накрая намерил изход от ситуацията. Повикал стария си съветник и споделил с него какво е намислил. Съветникът го похвалил за умното решение.

На другия ден в замъка настанала суматоха, кралят се стегнал за път и предал на своя съветник управлението на замъка и страната. На третия ден потеглил. На границата на кралството отпратил цялата си свита, взел си само дрехи и пари и продължил сам.

Било прекрасен пролетен ден и принцеса Красомила се разхождала из градината. Била необикновена красива, а и притежавала нежна душа. Често плачела над някой нещастен бедняк и щедро му давала пари. Мнозина владетели искали ръката ѝ, но тя отхвърляла всички и дори горделиво им се подигравала. Мислите ѝ били като пернати орли и им се искало да се издигнат до слънцето. Старият крал често ѝ се карал и заплашвал, че Бог ще я накаже за горделивостта ѝ.

— Моят жених трябва да блести с красота, изящество и благородство, иначе няма да се ожени за мен.

Когато се прибрала от градина, старият крал влязъл при нея и рекъл:

— Дъще моя, приех на служба един млад мъж и го направих пазач в градината. Струва ми се, че е доста учен: той разбира не само от градинарство, но и от литература и от музика, така че се смилих над него и го приех в двореца. Толкова учен мъж нямаме. Ти какво мислиш?

— Нищо не мога да кажа, защото не съм го видяла. Но си мисля, че си постъпил добре, татко, защото такъв мъж е за замъка като скъпоценен камък. Щом толкова разбира от музика, както казваш, той

навярно може да ме учи да свиря на арфа. След като моя учител умря, не съм свирила отдавна. Нека да го доведат при мен.

Когато след малко чужденецът влязъл при нея, тя го попитала приветливо:

— Как се казваш?

— Мирослав — отвърнал непознатият.

— Татко ми каза, Мирославе, че разбираш от музика, а аз отдавна желая да имам учител, който да ме научи да свиря на арфа. Много ще се радвам, ако заемеш мястото на предишния ми учител.

— Ако моето скромно познание ти е от полза, принцесо, ще бъда много щастлив.

— Останалото кралят ще уреди с теб — рекла принцесата и направила знак да отведат чужденеца.

Дълго седяла тя в стаята си и не знаела какво ѝ е, нещо ѝ нашепвало в главата, шумяло, като привлекателни гласове, като сладка музика, а сърцето ѝ лудо биело. Дочула стъпки и се отърсила от мислите си. Идвал кралят.

— Е, прие ли Мирослав за учител? — попитал той.

— Предложих му и точно сега мисля кога да започнем.

— Когато ти се иска. Не знам какво ще кажеш, но името му ми напомни за крал Мирослав и всеки ден се страхувам, че той няма да понесе обидата, която му нанесе, и ще ни обяви война. Дъще, дъще, този път много сбърка.

— Не ме измъчвай, татко. Щях да съм нещастна, ако трябваше да взема този крал, затова не мисля, че съм сгрешила.

Кралят се замислил и натъжен излязъл от стаята ѝ. Мирослав бил пламенен учител, а Красомила усърдна ученичка и ледената кора, която гордостта създава около сърцето ѝ, с всеки ден все повече и повече се разтопявала.

Често прислужничките ѝ си шепнели:

— Какво е станало с принцесата, никога не позволяваше някой да ѝ докосне ръката, а сега нищо не направи, когато на обяд Мирослав и целуна ръка.

Любовта променила горделивата девойка. Толкова било хубаво, че Мирослав е в замъка, всички го обичали, но най-много от всички го обичала Красомила, макар че ѝ се искало да не е толкова увлечена по момъка. Един ден тя отишла в градината, гордо поздравила пазача и

седнала на пейката в красивата беседка, която Мирослав направил по нейна воля. Принцесата чувствала, че не може да не му благодари за този израз на уважение към нея. Накратко, и двамата потънали в сладък разговор.

Привечер принцесата седяла до широко отворения прозорец, свирила на арфа и пеела, до нея стоял Мирослав и не откъсвал поглед от лицето ѝ, огряно от златната светлина на залязващото слънце. Изведнъж тя спряла и подала арфата на учителя си.

— С твое позволение, принцесо, разреши ми да изпея една своя песен — рекъл Мирослав и Красомила се съгласила.

Той запял: но само каква песен! На Красомила ѝ се струвало, че слуша камбанен звън. Слънцето залязло зад високата планина, последният му блясък се отразил по стъклото и откъртил ледената кора, която все още като паяжина държала сърцето на принцесата. Тя мълчаливо склонила глава към Мирослав и една сълза паднала на ръката му.

Мирослав се престорил, че не забелязва това и казал:

— Тази песен е за раздяла, кралице моя. Утре трябва да си тръгна.

— Какво говориш, Мирославе? Ти не можеше просто така да си заминеш оттук! — извикала Красомила с треперещ глас и хванала момъка за ръката. Тогава се отворила вратата на стаята и вътре влязъл баща ѝ.

— Това е ли е мъжът, когото обичаш? — студено я попитал кралят.

— Да, татко, обичам го — отвърнала Красомила и гордо се изправила.

— А не мислиш ли, че му липсва някое качество, за да стане твой мъж?

— Зная, че му липсва благороднически произход, но въпреки това го обичам.

— Добре тогава, нека да ти стане мъж още на часа. Но повече в моя замък няма да останеш, за да не ме правиш за смях на всички.

— О, милостиви кралю — намесил се Мирослав и се поклонил пред краля, — не мога да позволя заради мен принцесата да е нещастна. Аз ще си отида и всичко ще бъде забравено.

Но кралят не се съгласил. След час оженил дъщеря си, горделивата принцеса, за бедния Мирослав. После облечена в най-обикновени дрехи тя стояла пред замъка, с мъка се простила с баща си, който така несправедливо я изгонил от вкъщи като бедно девойче. Но бързо се съвзела, хванала за ръка Мирослав и се качила в каретата, която трябвало да ги заведе до границата на кралството.

Когато стигнали до границата, слезли и продължили пеша.

— Скъпа моя женичке — обърнал се Мирослав към Красомила, — какво ще правим сега? В големия град аз имам брат, който е в замъка и ще ми помогне да получа работа там, но дотогава ще трябва да понасяме беди и несгоди.

— Но нали имаме пари, а после и аз ще се заловя за работа, за да облекча твоите грижи — успокоила Красомила натъжения си мъж, макар че не ѝ било много весело и леко на сърцето.

В най-близкия градец Мирослав наел карета за своята несвикнала да ходи пеша жена.

Когато стигнали до града на краля, Мирослав наел малка стая и се настанил там с Красомила. Те решили да продадат всички красиви рокли и да купят обикновени дрехи, дори продали и един пръстен на Красомила, за да има с какво да живеят.

— Сега ще ида — рекъл на следващия ден Мирослав, — да потърся работа за теб и за мен, надявам се брат ми да може да ми помогне.

Върнал се чак следобед с малък вързоп. Развързал го и извадил едно платно и малко плодове.

— Слушай, любима, нося ти работа, която ще бъде добре заплатена, когато я свършиш. Брат ми ми даде плодовете. Ох, жено мила, принцесо моя, как можах да те накарам да живееш така? Свикнала си на разкош, а сега трябва да работиш за чуждите хора. Ах, колко съм нещастен! — завикал се Мирослав и зацелувал ръцете на жена си, на която едва след сватбата казал, колко много обича.

— Какво се вайкаш — усмихнала се Красомила, — нима не знаеш, че сама си избрах този живот. Твоята любов ще ми даде всичко.

Тя радостно взела нежната батиста и се заловила за работа. Шила усърдно, не спирала за почивка, освен нощем и когато трябвало да приготви храна за мъжа си. Когато свършила, завързала си бяла кърпа на глава и тръгнала с Мирослав да предаде работата си. Къщата

била красива, а прислужниците я въвели в просторни стаи. Като гледала Красомила под око всичко наоколо, страните ѝ пламнали и сълзи напълнили очите ѝ. В този момент вратата се отворила и знатната господарка влязла при тях. Попитала прислугата си за какво я търси младата жена. Когато видяла свършеното от принцесата, наредила да платят богато на шивачката. Красомила благодарила и се поклонила. На Мирослав отвън не разказала, какво ѝ се случило. Спомнила си, че и тя се отнасяла по същия начин с бедните шивачки и с останалите работници в замъка.

След два дни Мирослав се върнал вкъщи и ѝ предложил да работи при една високопоставена особа, където щяла да се чувства добре. Красомила останала доволна, приготвила се и тръгнала. Господарката я огледала от главата до петите, попитала я дали умее всичко, Красомила отвърнала, че може. Тогава господарката решила да я остави два дни пробно.

Но какви горчиви дни били това! Сега разбрала какво са търпели прислужниците ѝ от една разглезена господарка, как горделиво се отнасяла с тях. Чували се само викове, караници, защото прическата не била както трябва или роклята не била подходяща. Едва издържала двата дни Красомила и се върнала в стаичката.

— Знаеш ли какво, любима — рекъл след няколко дни Мирослав, когато се прибрал вкъщи със светнало лице, — нашият крал си е намерил невеста и утре ще има голямо празненство в замъка, на което той ще я представи на поданиците си. Търсят се много готвачи и готвачки, и става дума за няколко дуката. Ти нали умееш да готвиш, а и сега нямаш много работа, искаш ли да идеш в замъка?

— Защо да не искам. Толкова пари за един ден трудно ще изкарам.

На сутринта Красомила се облякла, завързала на главата си най-обикновена кърпа и тръгнала с мъжа си към кралския замък.

— Аз също ще си потърся някаква работа и вечерта ще те взема — рекъл Мирослав и оставил жена си в кухнята.

Красомила се заловила здраво за работата, която главният готвач ѝ наредил да свърши, и за съжаление не забелязвала нищо в замъка. Справила се добре с всичко, гостите започнали да пристигат. Красомила изтичала по коридора, в този момент насреща ѝ се появил

кралят, целият в злато и сребро, което толкова силно блестяло, че тя не го познала.

— Моля те — рекъл той важно на Красомила, — повикай някого, да ми завърже обувката.

Красомила го погледнала под око и видяла по дрехите, че това е самият крал, втурнала се и сама му завързала обувката. Кралят ѝ благодарил и отминал. След малко влязъл прислужник и попитал къде е готвачката, която е завързала обувката на краля.

Завел я при главната прислужница. Тя се поклонила на Красомила и я помолила да влезе в съседната стая. С удивление Красомила се оглеждала във великолепната стая, в която всичко ѝ напомняло на родния дом. Красомила си помислила, че сигурно това е стаята на младата невеста. Но тя самата защо била тук, не ѝ било ясно. Стигнала до гардероба, където лежали рокли, общити със скъпоценни камъни, а на масичката имало кутии с накити.

— Трябва да си избереш рокля и огърлица към нея. Аз ще ти помогна да се облечеш. Кралят иска да те покани един път на танц, защото си била тъй любезна да му завържеш обувката.

— Но боже мой! Какво ще каже мъжът ми? — изплашила се Красомила. — Да танцувам с краля, да се облека с тези дрехи? Не, няма да го направя.

— Дори и ако аз те помоля? — попитал я някой, тя се обърнала и видяла краля — този път познала в него своя Мирослав.

Красомила се изплашила и с болка попитала:

— А защо ми причини всичко това?

— Сигурно си спомняш, как дръзко и горделиво си отпратила пратениците с моя портрет? Тогава се заклев, ще пречупя горделивостта ти. Нямахте дълго да те измъчвам, ако бащата ти не заповяда да напуснеш замъка, а и аз също страдах заедно с теб.

Тогава вратата се отворила и в стаята влязъл старият крал и тримата радостно се прегърнали.

— Дъще, урокът беше твърде горчив, но вярвай ми, че ще е полезен за теб и твоите деца! — казал бащата.

После влезли гостите. Когато видели девойката с кралска корона на главата и със златната сватбената рокля, общита със скъпоценни камъни, всички били поразени от нейната красота, защото на мястото на гордостта ѝ, се появили приветливост и доброта.

С гордо изправена глава Мирослав повел своята невеста в тържествено украсената зала и представил на поданиците си своята кралица.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.